

Απόφαση Αντιπροσωπείας ΣΑΔΑΣ – ΠΕΑ της 05.03.2016 για τα επαγγελματικά δικαιώματα

Ο ΣΑΔΑΣ – Πανελλήνια Ένωση Αρχιτεκτόνων παραμένει αντίθετος και δεν θα συμμετάσχει στη μεθόδευση του ΤΕΕ, που βρίσκεται εναρμονισμένη με τις μνημονιακές απαιτήσεις, στο πλαίσιο των πάγιων κατευθύνσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για το «άνοιγμα» των νομοθετικά κατοχυρωμένων επαγγελμάτων, στην κατεύθυνση του κατακερματισμού και της υποβάθμισής τους σε βάρος του δημόσιου συμφέροντος.

Η καταγραφή των επαγγελματικών δραστηριοτήτων που γίνεται στο παρακάτω κοινό κείμενο των εκπροσώπων Σχολών και Τμημάτων της Αρχιτεκτονικής με την Επιστημονική Επιτροπή Ειδικότητας Αρχιτεκτόνων Μηχανικών ΤΕΕ, αποτελεί βάση για τη διατύπωση των θέσεων και διεκδικήσεων του κλάδου για την άσκηση της αρχιτεκτονικής από τους αρχιτέκτονες. Ο ΣΑΔΑΣ – ΠΕΑ θα επιδιώξει, σε συνεργασία με το σύνολο της ακαδημαϊκής κοινότητας Σχολών και Τμημάτων της Αρχιτεκτονικής και την ΕΕΕΑΜ ΤΕΕ, να ολοκληρωθεί η λεπτομερής διατύπωση και να αναπτύξει την προβολή και τη διεκδίκηση του ζητήματος εντός και εκτός της Ελλάδας.

Το «άνοιγμα» του επαγγέλματος του μηχανικού

Το περαιτέρω «άνοιγμα» του επαγγέλματος του μηχανικού αποτελεί βασική μνημονιακή δέσμευση της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ στο πλαίσιο του τρίτου μνημονίου αλλά και γενική κατεύθυνση της πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στο πλαίσιο αυτό, κεντρική επιδίωξη είναι η αλλαγή του μοντέλου απονομής επαγγελματικών δικαιωμάτων που σχετίζονται με το πτυχίο και τον βασικό κύκλο σπουδών σε ένα νέο μοντέλο, που θα περιέχει πλήρη και μερική πρόσβαση σε κατατεταγμένα δικαιώματα και απόκτηση επιπλέον δικαιωμάτων μέσω πιστοποιημένης επαγγελματικής εμπειρίας, εξειδικεύσεων, δια βίου επανακαταρτήσεων, σεμιναρίων, εξετάσεων και πιστοποιήσεων. Συνολικά πρόκειται για την κατάργηση ουσιαστικά του πτυχίου και την αποσύνδεσή του από τα επαγγελματικά δικαιώματα, μέσω της μετατροπής του σε ατομικό φάκελο προσόντων.

Στην κατεύθυνση αυτή κινείται η Υποπαράγραφος ΙΓ'12 του ν.4254/14, η οποία καταργεί τον ν.4663/30 που ρύθμιζε διαχρονικά τα επαγγέλματα «του Πολιτικού Μηχανικού, Αρχιτέκτονος και Τοπογράφου» και προβλέπει νέους ορισμούς των επαγγελματικών δικαιωμάτων ανά ειδικότητα, με βάση Προεδρικά Διατάγματα τα οποία θα εισηγηθεί το ΤΕΕ. Όπως φάνηκε και από τα Προεδρικά Διατάγματα τα οποία προτείνει τελικά το ΤΕΕ, δεν πρόκειται για μια διαδικασία εκσυγχρονισμού της νομοθεσίας του 1930, εξορθολογισμού και διόρθωσης συντεχνιακών αδικιών, αλλά για βήμα στην εφαρμογή ενός μοντέλου όπου όλοι τα κάνουν (σχεδόν) όλα, αρκεί να αποκοτούν τις συγκεκριμένες πιστοποιήσεις στον ατομικό φάκελο προσόντων τους. Τα παραπάνω προδιαγράφουν ένα μέλλον όπου στον τεχνικό κλάδο θα δεσπόζουν λίγες μεγάλες επιχειρήσεις, γύρω από τις οποίες θα υπάρχει ένας κύκλος μικρότερων υπεργολαβικών εταιρειών, ενώ η μεγάλη πλειοψηφία των μηχανικών και των τεχνικών προλεταριοποιείται απόλυτα ή/και περιθωριοποιείται και εξωθείται εκτός επαγγέλματος. Στο παραπάνω αποτέλεσμα δεν οδηγούν απλά οι νομοθετικές αλλαγές στα επαγγελματικά δικαιώματα, αλλά ένα πλέγμα μέτρων, ρυθμίσεων και εξελίξεων, που συμπεριλαμβάνουν το ασφαλιστικό, την αναδιάρθρωση των σπουδών μέσω της εφαρμογής της Μπολόνιας, τις σχετικές ευρωπαϊκές οδηγίες και κατευθύνσεις αλλά και τις καταστροφικές επιπτώσεις -στον κλάδο και όχι μόνο- των πολιτικών της «εσωτερικής υποτίμησης».

Οι ευρωπαϊκές οδηγίες δεν προστατεύουν αλλά αντίθετα υποβαθμίζουν τα επαγγελματικά δικαιώματα των αρχιτεκτόνων.

Στην ίδια κατεύθυνση οδηγούν συγκεκριμένα και οι σχετικές ευρωπαϊκές οδηγίες, η 2005/36/EK, όπως συμπληρώνεται από την 2013/55/ΕΕ. Επίσημος στόχος της οδηγίας είναι η διευκόλυνση της επαγγελματικής κινητικότητας. Στο πλαίσιο αυτό γίνεται εξίσωση των τίτλων σπουδών νομοθετικά κατοχυρωμένων επαγγελματιών των χωρών υποδοχής με τους τίτλους σπουδών άλλων κρατών μελών από τα οποία προέρχεται ο μετακινούμενος επαγγελματίας, οι οποίοι βρίσκονται στο αμέσως προηγούμενο επίπεδο στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Επαγγελματικών Προσόντων. Έτσι εξισώνονται λ.χ. οι 5ετείς σπουδές μηχανικού στην Ελλάδα με τους βρετανικούς 3ετείς κύκλους που οδηγούν σε Bachelor.

Η εν λόγω Οδηγία στο άρθρο 46 περιέχει μια περιγραφή της εκπαίδευσης του αρχιτέκτονα η οποία αντιστοιχεί σε ολοκληρωμένες σπουδές πανεπιστημιακού επιπέδου και οι τίτλοι εκπαίδευσης που αντιστοιχούν σε αυτές αναφέρονται ονομαστικά στο Παράρτημα V.7. Όμως, στο άρθρο 49 αποφασίζεται η αναγνώριση τίτλων σπουδών αρχιτέκτονα, οι οποίες δεν πληρούν τα κριτήρια του άρθρου 46 και οι οποίοι αναφέρονται επίσης ονομαστικά στο Παράρτημα VI. Επίσης στο άρθρο 23 (κεκτημένα δικαιώματα) αποφασίζεται και η αναγνώριση παλαιότερων τίτλων σπουδών αρχιτέκτονα που προέρχονται από την ανατολική Ευρώπη. Επιπλέον, το άρθρο 10 της Οδηγίας, το οποίο ορίζει το πεδίο εφαρμογής των βασικών διατάξεων, σύμφωνα με τις οποίες τα πτυχία των πολυτεχνείων εξισώνονται προς τα κάτω με τριετείς κύκλους σπουδών, ανοίγει με σαφήνεια ένα παράθυρο για την εφαρμογή των παραπάνω και στους αρχιτέκτονες, καθώς η εξίσωση εφαρμόζεται για συγκεκριμένους και εξαιρετικούς λόγους και για αιτούμενους με τίτλους σπουδών που δεν ανήκουν ούτε στο Παράρτημα V.7. (άρθρο 46), ούτε στο άρθρο 49, αλλά στο αμέσως προηγούμενο επίπεδο του πλαισίου προσόντων. Το μοναδικό αντισταθμιστικό μέτρο τότε είναι η υποχρέωση πρακτικής άσκησης ή εξετάσεων για τους αιτούμενους με τίτλους τριετών σπουδών.

Συνεπώς το άρθρο 46, που περιγράφει το αντικείμενο σπουδών του αρχιτέκτονα, καθίσταται απολύτως διάτρητο, με βάση το σύνολο των εξαιρέσεων που θεσμοθετούνται σε άλλα άρθρα της Οδηγίας. Επομένως η Οδηγία σε καμία περίπτωση δεν διασφαλίζει τα επαγγελματικά δικαιώματα των αρχιτεκτόνων, αλλά αντίθετα συμβάλλει στη διάλυσή τους -όπως και των άλλων ειδικοτήτων- στο πλαίσιο της εφαρμογής της Μπολόνιας, του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων, κ.λπ. Επιπλέον, δεν διασφαλίζει σε καμία περίπτωση την αποκλειστική ενασχόληση των αρχιτεκτόνων με την αρχιτεκτονική, καθώς ρητά αναγνωρίζει ότι οι δραστηριότητες αυτές σε πολλά κράτη – μέλη ασκούνται και από άλλους επαγγελματίες μηχανικούς (παρ. 28 του προοιμίου). Τέλος, η νεότερη Οδηγία (2013/55/ΕΕ), μέσω του «συστήματος πληροφόρησης της εσωτερικής αγοράς (IMI)» και της «ευρωπαϊκής επαγγελματικής ταυτότητας», προωθεί την αυτόματη πρόσβαση –συνολική ή μερική- στο επάγγελμα, με βάση τίτλους σπουδών που αναγνωρίζονται σε χώρες του εξωτερικού.

Βασικά αιτήματα - διεκδικήσεις:

- Όχι στο «άνοιγμα» του επαγγέλματος του μηχανικού και στη συνακόλουθη διάλυση των επαγγελματικών δικαιωμάτων. Αποχώρηση από τον διάλογο για τα Προεδρικά Διατάγματα στο πλαίσιο του ν.4254/14.
- Όχι στους οριζόντιους και κάθετους φραγμούς με εξειδικεύσεις και τάξεις πτυχίων, καμία σκέψη για την εφαρμογή καθεστώτος «δόκιμου» ή «ασκούμενου» μηχανικού με «μηδενικό πτυχίο».
- Όχι στη Μπολόνια, τον Ευρωπαϊκό Χώρο Ανώτατης Εκπαίδευσης και το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Επαγγελματικών Προσόντων. Όχι στους δύο κύκλους σπουδών με τις πιστωτικές μονάδες που μέσω του συμπληρωματικού διπλώματος οδηγούν στην μετατροπή του πτυχίου σε ατομικό φάκελο προσόντων. Όχι στις Ευρωπαϊκές Οδηγίες 2005/36/EK και 2013/55/ΕΕ, κατάργηση των νομοθετημάτων που τις ενσωματώνουν στο εθνικό δίκαιο.

- Ενιαίο γενικό πτυχίο, το οποίο θα προέρχεται από ενιαίους 5ετείς κύκλους σπουδών και θα οδηγεί σε πλήρη επαγγελματικά δικαιώματα με βάση το περιεχόμενο αυτών των σπουδών. Όχι στη διάσπαση των πτυχίων στη βάση ειδικεύσεων, καταρτίσεων, πιστοποιήσεων ή εξετάσεων. Στρατηγικός στόχος είναι η κατάργηση της διάκρισης ΑΕΙ-ΤΕΙ, με ενιαία πανεπιστημιακή εκπαίδευση, δημόσια, δωρεάν και για όλους.
- Επαναφορά των Συλλογικών Συμβάσεων Εργασίας και των ελάχιστων αμοιβών. Αξιοπρεπείς αμοιβές ανάλογες με τις ανάγκες για όλους τους μηχανικούς – τεχνικούς που ζουν από τη δουλειά τους.

Καλούμε τους συναδέλφους μηχανικούς όλων των ειδικοτήτων να αρνηθούν τη ρευστοποίηση του επαγγέλματος και να συντονιστούν σε έναν κοινό αγώνα.

Το Προεδρείο της Αντιπροσωπείας

Ο Πρόεδρος

Η Α' Αντιπρόεδρος

Ο Β' Αντιπρόεδρος

Στέφανος Ζαφειρόπουλος

Μαρία Φραντζή

Αλέξανδρος Βράκας

